

*Катеринопільський відділ культури і туризму
Катеринопільська центральна районна бібліотека*

Живи та міцній, українська державо!

Тематичний список

Катеринопільська ЦБС
серпень 2015

ТАК НАРОДЖУВАЛАСЯ ДЕРЖАВА

Криза союзних структур, політичне протиборство, погіршення економічної ситуації, зростання національної самосвідомості неухильно посилювали потяг до суверенності, відновлення незалежної української держави.

Важливим кроком на цьому шляху стало прийняття 16 липня 1990 р. Верховною Радою УРСР **«Декларації про державний суверенітет України»**. Попри всі незгоди і дискусії більшість парламенту і опозиція були єдині в розумінні необхідності такого кроку, Сумніви багатьох депутатів щодо його доцільності були розвіяні проголошенням державного суверенітету Російської Федерації, яке відбулося напередодні у Москві. В цьому документі вперше проголошувалось верховенство законів республіки стосовно законодавства СРСР, до якого вона тоді входила. Це положення Декларації було внесено до чинної тоді конституції УРСР як окрема стаття. Вказувалось на самостійність, повноту і неподільність влади в межах республіки, недоторканість її території, незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах. Підкреслювалось, що від імені народу може виступати виключно Верховна Рада УРСР. Законодавче закріплювалися необхідність утворити національний банк, цінову, фінансову, митну служби, намір забезпечити національно-культурне відродження українського народу, вільний розвиток всіх інших народів, право мати власні збройні сили, органи внутрішніх справ, державної безпеки. Україна проголошувалась нейтральною позаблоковою державою, яка дотримуватиметься

без'ядерного статусу, не буде приймати, виробляти і набувати ядерної зброї.

Серпневі події в Москві ще більше посилили прагнення народів СРСР до самостійного розвитку, до незалежності. **24 серпня 1991 р.** Верховна Рада України, виходячи з ситуації, що склалася внаслідок ліквідації серпневого заколоту, приймає Акт проголошення незалежності України. Це був документ величезної історичної ваги, підтверджений всенародним референдумом 1 грудня 1991 р. В ньому взяло участь 84,2% виборців, з яких 90,3% проголосували за незалежність України.

Проголошення державної незалежності України 24 серпня 1991 р. принципово по-новому поставило питання державного, економічного та політичного розвитку України. Йшлося про нову і, як засвідчив подальший розвиток подій, надзвичайно складну сторінку її багатовікової історії. Проголошення незалежності України та завдання створення самостійної Української держави закономірно висунули проблему розгортання державотворчих процесів. Народ України заявив, що будуватиме державу суверенну й самоврядну, незалежну та відкриту, демократичну і правову.

Незалежність України була визнана всіма колишніми радянськими республіками, світовим співтовариством. Вона є закономірним наслідком багатовікового прагнення народу. Свою незалежність Україна здобула за винятково сприятливого збігу внутрішніх та зовнішніх обставин. Адже демократизація суспільно-політичного життя дала можливість активізуватись національно-визвольному, демократичному руху, традиції якого виявилися особливо

живучими. Після провалу серпневого заколоту посилились відцентрові настрої в українському суспільстві. Союзні органи влади втратили контроль над подіями у радянських республіках, а консервативні великодержавні сили були тимчасово деморалізовані, Компартія України опинилася під заборонаю. Більшість колишніх комуністів підтримала ідею незалежності. Соціально-економічне життя в СРСР восени 1991 р. стрімко погіршувалося і народні маси широко сподівалися, що в самостійній Україні становище швидко зміниться на краще, тому теж у переважній більшості підтримали незалежність. Світове співтовариство загалом позитивно поставилось до намагання радянських республік здобути незалежність і не заважало розпаду СРСР. Україна стала суверенною державою без кровопролиття, мирним шляхом.

24 серпня 1991 р. вона офіційно отримала назву — Україна, що відповідає історичній традиції. Розпочався процес утвердження атрибутів державності, без яких не існує суверенних держав. 4 вересня 1991 р. над куполом будинку Верховної Ради замайорів національний синьо-жовтий український прапор, а 28 січня 1992 р. він отримав статус державного. 15 січня 1992 р. державним гімном України стала музика композитора М. Вербицького на слова П. Чубинського «Ще не вмерли України ні слава, ні воля...». 19 лютого 1992 р. Верховна Рада затвердила тризуб як малий герб України. Національна символіка перетворилася на державну.

Акт проголошення незалежності України — документ, прийнятий позачерговою сесією Верховної Ради УРСР 24 серпня 1991 року, яким проголошено незалежність України та створення самостійної держави — України. Тим

самим було покладено край юридичному існуванню Української Радянської Соціалістичної Республіки.

Акт проголошення незалежності України

Виходячи із смертельної небезпеки, яка нависла була над Україною в зв'язку з державним переворотом в СРСР 19 серпня 1991 року, продовжуючи тисячолітню традицію державотворення в Україні, виходячи з права на самовизначення, передбаченого Статутом ООН та іншими міжнародно-правовими документами, здійснюючи Декларацію про Державний суверенітет України, Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки урочисто проголошує незалежність України та створення самостійної Української держави — України.

Територія України є неподільною і неотторканою.

Віднині на території України мають чинність винятково Конституція і закони України.

Цей акт набирає чинності з моменту його схвалення.

За Акт проголосувала абсолютна більшість депутатів Верховної Ради. УРСР перестала існувати. На геополітичній карті світу постала нова самостійна держава — Україна.

1. Висока мета. До Дня Незалежності України (1991) [Текст] // Календар знаменних і пам'ятних дат. — 2011. — № 3. — С. 87–93.
2. Декларація про державний суверенітет України [Текст]: Прийнята Верховною Радою Укр.РСР 16 лип.1990 р. — К. : Україна, 1991. — 8 с.
3. Касьянов Г. Україна 1991-2007:нарис новітньої історії [Текст] / Георгій Касьянов. — К. : Наш час, 2007. — 43
4. Кремень В. Україна: шлях до себе. Проблеми суспільної трансформації [Текст]: Навч. посіб. / В. Кремень, В. Ткаченко. — К. : Друк, 1999. — 447 с.
2 с
5. Литвин В. Найвагоміший крок на шляху розбудови суверенної, незалежної Української держави [Текст] / В. Литвин // Голос України. — 2010. — № 131. — С. 2–3.
6. Плющ І. Наріжний камінь державності. До 20-річчя ухвалення Декларації про державний суверенітет України [Текст] / І. Плющ // Голос України. — 2010. — № 130. — С. 4–5.
7. Плющ І. Самостійність вистраждали і підтримали на підсвідомому рівні [Текст]: інтерв'ю з народним

депутатом Іваном Плющем / записала О. Горбунова / І. Плющ // Голос України. – 2011. – № 38. – С. 4.

8. Своя правда, і сила, і воля [Текст] // Голос України. – 2006. – № 131. – С. 8–9. – Продовж. № 137. – С.6–7; № 151. – С. 6–8.

Сценарії святкових вечорів та заходів до Дня Незалежності України

24 серпня Україна відзначає найбільше державне свято – День Незалежності. **День незалежності** — найважливіше національне свято в більшості країн світу. Не є винятком і Україна.

День Незалежності України - державне свято України, що відзначається щорічно 24 серпня на честь прийняття Верховною радою УРСР Акта проголошення незалежності України, що прийнято вважати датою утворення держави України в сучасному вигляді.

Вперше День незалежності України був відзначений 16 липня 1991 року - в пам'ять про те, що рік тому - 16 липня 1990 року - Верховна рада УРСР прийняла Декларацію про державний суверенітет України. Також 16 липня 1990 року Верховна рада УРСР прийняла постанову «Про День проголошення незалежності України».

Згодом, 18 червня 1991 року, були внесені відповідні зміни до статті 73 Кодексу законів про працю Української

РСР, унаслідок чого в переліку святкових днів з'явився запис: «16 липня - День незалежності України».

Оскільки 24 серпня 1991 року Верховна рада УРСР прийняла Акт проголошення незалежності України, який 1 грудня 1991 підтвердив народ на всеукраїнському референдумі, виникла потреба змінити дату святкування Дня незалежності України. Тому 20 лютого 1992 року Верховна рада України прийняла постанову «Про День незалежності України». У ньому зазначено:

Враховуючи волю українського народу та його одвічне прагнення до незалежності,

підтверджуючи історичну значимість прийняття Акта проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року,

Верховна Рада України постановляє:

1. Вважати день 24 серпня Днем незалежності України і щорічно відзначати його як державне загальнонародне свято України.

2. Постанова Верховної Ради Української РСР «Про День проголошення незалежності України» від 16 липня 1990 вважати таким, що втратив силу.

Тому з 1992 року День незалежності України щороку відзначається 24 серпня.

1. Бойко А. В. Чи на світі є країна ще миліша за наш край? / А. В. Бойко // Позакласний час. – 2009. – № 23–24. – С. 15–22.

2. Бортняк М. В. В історію свою візьми нас, Батьківщино / М. В. Бортняк // Позакласний час. – 2007. – № 4. – С. 69–73.
3. Вдовиченко Н. Нашому роду, нема переводу / Н. Вдовиченко // Позакласний час. – 2006. – № 23–24. – С. 55–56.
4. Всім серцем свою Україну любіть // Позакласний час. – 2011. – № 4. – С. 19–29.
5. Всім серцем любіть Україну свою // Позакласний час. – 2007. – № 8. – С. 12–19.
6. Данилюк, А. Моя соборна, суверенна...: сценарій до Дня незалежності / А. Данилюк // Позакласний час. – 2013. – № 23–24. – С. 92 (дб).
7. Державні символи України : сценарій // Позакласний час. – 2014. – № 7. – С. 83.
8. Добровольська Н. В. З Україною в серці. Символи рідної землі в народних піснях / Н. В. Добровольська // Позакласний час. – 2010. – № 3. – С. 3–8.
9. Досяк І. М. Люблю Україну я свою: вона найкраща в цілм світі / І. М. Досяк // Розкажіть онуку. – 2004. – № 19–20. – С. 2–13.
10. Духом завжди була вільною, залишалася Україною // Позакласний час. – 2009. – № 11–12. – С. 100–102.
11. Історія незалежності -20 років тому // Шкільна бібліотека. – 2014. – № 8. – С. 2–11
12. Калач, Н. О. Україно, моя ненько!: до Дня незалежності / Н. О. Калач // Позакласний час. – 2014. – № 7. – С. 64 (дб)

13. Коваленко К. І. З любові до малої батьківщини починається любов до неньки-України / К. І. Коваленко // Позакласний час. – 2010. – № 9. – С. 3–6.
14. Кримська М. Моя країна - Україна / М. Кримська // Позакласний час. – 2006. – № 23–24. – С. 69–73.
15. Крутенко, О.В. Хай квітне щаслива моя Україна !: сценарій до Дня Незалежності / О.В. Крутенко // Позакласний час.-2013.-№11-12.-С.18 (дб)
16. Куксенко С. І. Історія української державності / С. І. Куксенко // Позакласний час. – 2006. – № 23–24. – С. 64–68.
17. Куріпта В. І. Люблю Вітчизну я свою, вона - найкраща в цілм світі / В. І. Куріпта // Розкажіть онуку. – 2008. – № 7. – С. 20–24.
18. Лукинюк, М. Я люблю Батьківщину : інтелектуально-розважальне шоу / Марко Лукинюк // Позакласний час.-2014.-№7.-С.66 (дб)
19. Малеванець В. Н. Україна - моя Батьківщина / В. Н. Малеванець // Розкажіть онуку. – 2008. – № 7. – С. 17–19.
20. Ми - твої діти, ми - твої квіти, ми - України надія одна // Позакласний час. – 2009. – № 11–12. – С. 107–108.
21. Михайлова Л. Д. Українська держава та її національна символіка / Л. Д. Михайлова, І. М. Кошель // Позакласний час. – 2009. – № 11–12. – С. 3–11.
22. Моя Україна // Розкажіть онуку. – 2009. – № 15–16. – С. 13–34.

23. Олійник, О. Україна- свята моя земля! : 24 серпня – День Незалежності України / О.Олійник // Позакласний час.-2014.-№7.-С.80 (дб).
24. Панько С. П. Тебе благословляю, Україно-мати / С. П. Панько // Позакласний час. – 2009. – № 11–12. – С. 105–106.
25. Сенченко Г. День Незалежності України / Г. Сенченко // Розкажіть онуку. – 2008. – № 7. – С. 25–27.
26. Сценарії до дня незалежності // Позакласний час. – 2010. – № 6. – С. 35–43.
27. Сценарії про Батьківщину (державу та рідний край) , Столицю України - Київ // Розкажіть онуку. – 2007. – № 12. – С. 6–11.
28. Турчина, Ю. Люблю я землю Українську : сценарій до Дня Соборності / Ю. Турчина // Позакласний час.-2013.-№23-24.-С.56 (дб).
29. "Україно, моя Україно! Я для тебе на світі живу... // Розкажіть онуку. – 2008. – № 6. – С. 3–19.
30. Цимбалюк Л. Україно моя, ти одна, як життя / Л. Цимбалюк // Шкільний світ. – 2004. – № 43. – С. 4–6.
31. Чижова Н. О. Батьківщина - мальовнича й неповторна / Н. О. Чижова // Позакласний час. – 2011. – № 1. – С. 11–13.
32. Яковчук Л. Мій край - моя історія / Л. Яковчук // Позакласний час. – 2006. – № 23–24. – С. 74–76.

33. Ярова О. С. Україна - наш дім. Хай чисто буде в нім
/ О. С. Ярова // Позакласний час. – 2009. – № 1–2. – С.
32–33.

КЗ Катеринопільська районна бібліотека
20500 смт. Катеринопіль вул. Леніна, 46
E-mail: _kater.biblioteka@mail.ru